

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 286/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a obchodnej spoločnosti AMADEUS MP, spol. s r. o., MDŽ 29, Šurany, IČO 36518808, zastúpených spoločnosťou AKLK s. r. o., Hlavné námestie 5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Lukáš Kráľovič, vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co 232/2018-187 zo 4. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a obchodnej spoločnosti AMADEUS MP, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

██████████, ██████████ a obchodnej spoločnosti
AMADEUS MP, spol. s r. o.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a obchodnej spoločnosti AMADEUS MP, spol. s r. o., MDŽ 29, Šurany, IČO 36518808 (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených spoločnosťou AKLK s. r. o., Hlavné námestie 5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Lukáš Kráľovič, vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 232/2018-187 zo 4. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva:

«(4) Sťažovatelia sa v pozícii žalobcov v konaní vo veci samej vedenom pred Okresným súdom Nové Zámky pod sp. zn. 17C/128/2017 domáhajú, okrem iného, ochrany svojho vlastníckeho práva k pozemku parc. č. ██████████ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 49 m², ktorý je zapísaný na ██████████ vedenom Okresným úradom Nové Zámky, katastrálny odbor pre kat. územie ██████████ (ďalej len „Pozemok“).

(5) V predmetnom súdnom konaní je nesporné, že sťažovatelia sú vlastníci Pozemku.

(6) V predmetnom súdnom konaní je taktiež nesporné, že na Pozemku je už niekoľko rokov zriadená nedokončená stavba - stavebný objekt (zriadený bez stavebného povolenia) označovaný aj ako „časť stavby predajne nábytku“ (ďalej len „Nedokončená stavba“), ktorej vlastníctvo je medzi stranami sporné, pričom sťažovatelia ako vlastníci Pozemku

majú záujem na odstránení Nedokončenej stavby z ich Pozemku, a to (i) či už určením vlastníckeho práva sťažovateľov k Nedokončenej stavbe a následným odstránením Nedokončenej stavby priamo zo strany sťažovateľov (ako prípadne určených vlastníkov) alebo (ii) v prípade, ak by súdy dospeli k záveru, že vlastnícke právo k Nedokončenej stavbe patrí žalovaným, sťažovatelia sa domáhajú uloženia povinnosti žalovaným odstrániť Nedokončenú stavbu z Pozemku sťažovateľov.

(7) Okrem samotného konania vo veci samej však sťažovatelia z dôvodu zamedzenia ich prístupu k Pozemku zo strany žalovaných iniciovali aj konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom boli vydané obe uznesenia uvedené v bode (1) vyššie, t. j. Uznesenie OS NZ a Uznesenie KS NR.

(8) Všeobecné súdy mali v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia za preukázané, že žalovaní sa v minulosti fakticky snažili (aj napriek spornému vlastníctvu Nedokončenej stavby) dokončiť Nedokončenú stavbu, keď na Pozemku uskutočňovali stavebné práce. Uvedené potvrdzuje aj Krajský súd v Nitre, keď v bode 15 Uznesenia KS NR odkazuje na rozhodnutie stavebného úradu, ktorým bola v roku 2018 žalovaným uložená povinnosť zastaviť stavebné práce na Pozemku.

(9) Všeobecné súdy však v predmetnom konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opomenuli riadne zohľadniť jednu podstatnú skutočnosť, na ktorú sťažovatelia počas celého konania upozorňovali a ktorá bola aj primárnym dôvodom pre podanie návrhu sťažovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia. Touto skutočnosťou bolo, že v posledných mesiacoch (ešte pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) žalovaní účelovo nabili do otvorov Nedokončenej stavby tetrapakové dosky. Došlo tak k podstatnej zmene faktického stavu. Hoci existencia Nedokončenej stavby na Pozemku sťažovateľov aj v minulosti limitovala možnosti využívania Pozemku sťažovateľmi, cez otvory na Nedokončenej stavbe sťažovatelia mohli aspoň vstupovať na svoj Pozemok a tak Pozemok aspoň čiastočne využívať. Nabitím tetrapakových dosiek na Nedokončenú stavbu zo strany žalovaných však vznikol faktický stav, kedy sťažovatelia nemôžu už ani len vstúpiť na svoj Pozemok.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „*Krajský súd v Nitre sa v Uznesení KS NR nijakým spôsobom nevysporiadal s odvolaním sťažovateľov proti Uzneseniu OS NZ a javí sa, ako keby Krajský súd v Nitre v odvolacom konaní konal iba o odvolaní žalovaných a odvolanie sťažovateľov (ako aj vyjadrenia sťažovateľov v odvolacom konaní) úplne odignoroval.*“. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že jednotlivé body odôvodnenia krajského súdu sú vo vzájomnom rozpore, keď „*Krajský súd v Nitre konštatuje, že nie je sporným že sťažovatelia nie sú vlastníkami Nedokončenej stavby. Inými slovami Krajský súd v Nitre tým v podstate povedal, že vlastníkami Nedokončenej stavby sú žalovaní a úplne tak odignoroval skutočnosť, že otázka vlastníctva Nedokončenej stavby je medzi stranami sporná (o tejto otázke predsa prebieha konanie vo veci samej).*“. Na druhej strane podľa sťažovateľov „... *neudržateľný sa javí bod 17 Uznesenia KSNR, v ktorom Krajský súd v Nitre konštatuje, že je viazaní skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.*“.

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti zdôrazňujú, že „*Krajský súd v Nitre svojim Uznesením KS NR fakticky potvrdil, že sťažovatelia v súčasnosti nemajú právo na prístup k svojmu vlastnému Pozemku, a to v podstate až do skončenia konania vo veci samej, pričom z dôvodu aprobovania tohto stavu všeobecnými súdmi sťažovatelia nebudú môcť takýto prístup k svojmu Pozemku v najbližšej dobe dosiahnuť. V tejto súvislosti sa domnievame, že aprobovanie takéhoto faktického stavu zo strany Krajského súdu v Nitre sa javí aj ako nedodržanie zásady proporcionality, ktorú všeobecné súdy štandardne skúmajú pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného (predbežného) opatrenia - dôsledné posúdenie zásady proporcionality by totiž v tomto prípade podľa nášho názoru viedlo k jednoznačnému záveru, že odstránenie tetrapakových dosiek zasahuje do právnej pozície žalovaných výrazne menej (v podstate ich to nijako neobmedzuje) ako ich neodstránenie, čo naopak výrazne zasahuje do vlastníckeho práva sťažovateľov, ktorí z tohto titulu nemôžu vstupovať na svoj vlastný Pozemok.*“.

5. Napadnuté uznesenie krajského súdu je podľa sťažovateľov arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v ňom krajský súd nevysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľov, ktoré boli uplatnené v odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky

(ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 35/2018-22 zo 6. júna 2018 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 17 C 35/2018-170 z 11. októbra 2018.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľom prizná náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

14. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že pre nedostatky v odôvodnení je napadnuté uznesenie krajského súdu arbitrárne a svojvoľné. Podľa sťažovateľov krajský súd nereagoval na všetky ich podstatné námietky, ktoré boli obsahom odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie.

16. Napadnutým uznesením krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 17 C 35/2018-22 zo 6. júna 2018 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 17 C 35/2018-170 z 11. októbra 2018 tak, že v napadnutej vyhovujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a v zamietajúcej časti odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, vo výroku III uznesenie súdu prvej inštancie zrušil

a v časti náhrady trov konania uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

17. Ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 866/2014-42 z 20. augusta 2015 judikoval, že v konaní „o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia... príslušný súd v zásade nevykonáva dokazovanie, vychádza len z tzv. osvedčených skutočností – skutočností, ktoré vyplývajú z tvrdení účastníkov konania v ich podaniach, prípadne zo skutočností, ktoré možno osvedčiť z dôkazov, ktoré účastníci predložili v príslušnom štádiu konania o veci samej. Z odôvodnenia rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (porovnaj § 76 ods. 4 OSP) musí byť zrejmé, aký bol skutkový základ jeho rozhodnutia, t. j. súhrn relevantných osvedčených skutočností a jeho záver týkajúci sa splnenia zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia (najmä § 102 ods. 1, § 74 ods. 1 OSP). Z povahy veci vyplýva, že pôjde o primeranú aplikáciu § 157 ods. 2 OSP týkajúcu sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia, pretože napr. nevyhnutne budú absentovať úvahy o relevantných skutkových okolnostiach a dôkazoch, ktoré ich preukazujú, úvahy o hodnotení dôkazov a dôvody, prečo súd nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bude takto spravidla stručnejšie, ako rozhodnutie vo veci samej. Napriek tomu je potrebné trvať na tom, aby, hoci kvantitatívne stručnejšie odôvodnenie, malo príslušnú kvalitu – t. j. aby toto odôvodnenie bolo dostatočne individualizované, obsahovalo sumu relevantných osvedčených skutočností a tiež úvah, ktoré umožnia spätne preskúmať záver o tom, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia.“.

18. Citované závery ústavného súdu sú relevantné aj v súčasnosti, keď rekonštrukciou civilného procesného práva došlo k definitívnemu zániku inštitútu predbežného opatrenia a s účinnosťou od 1. júla 2016 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zaviedol inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť iba v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Čo možno neodkladným opatrením strane uložiť, je pritom demonštratívne vymedzené v § 325 ods. 2 CSP. V zmysle § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, t. j. neodmietol návrh na

nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že neobsahuje predpísané náležitosti, je nezrozumiteľný alebo neurčitý, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak takýto návrh zamietne. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia je podľa § 357 písm. d) CSP prípustné odvolanie.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou v tomto konaní bolo posúdiť, či v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia krajský súd napadnutým uznesením ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol o odvolaní sťažovateľov proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia so zreteľom na odvolacie námietky, ktoré v ňom uplatnili (obdobne III. ÚS 175/2017).

20. V relevantných častiach napadnutého uznesenia krajský súd predovšetkým uviedol:

«9. So zreteľom na podstatu účelu zmyslu inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa a je potrebné tieto tvrdenia aspoň spoľahlivo osvedčiť a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti; keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení...

14. V preskúmanom prípade sa žalobcovia domáhali vydania neodkladného opatrenia z dôvodu bezodkladnej úpravy pomerov v zmysle ust. § 325 ods. 2 písm. d/ CSP. Toto univerzálne neodkladné opatrenie spočíva v uložení povinnosti niečo aktívne vykonať, zdržať sa istých rušivých zásahov alebo naopak, strpieť určité obmedzenia. V jeho intenciách možno interpretovať aj samotný § 325 ods. 2 písm. d/ CSP.

15. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nie je potrebné, aby pomery medzi stranami sporu boli bezodkladne upravené. Súdom prvej inštancie vo svojom rozhodnutí v bode 7 konštatuje, že rozhodnutím mesta [REDAKOVANÉ] bolo nariadené žalovaným v 1. a 2. rade zastaviť stavebné práce na parc. registra „C“ -

KN č. ■■■■ a ■■■■, a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.02.2018. Za tejto situácie, keď už žalovaným v 1. a 2. rade bola uložená povinnosť zastaviť stavebné práce, nie je osvedčená naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán sporu. Preto odvolací súd vo vyhovujúcej časti uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 388 CSP zmenil a návrh v tejto časti ako nedôvodný zamietol. Rozhodnutie mesta ■■■■ zo dňa 19.12.2017, ktorého odôvodnenie citujú žalobcovia sa týka skutočností, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia o zastavení stavebných prác na predajni nábytku.

16. Tiež nie je sporným, že žalobcovia v 1. - 3. rade nie sú vlastníkami časti stavby predajne nábytku, ktorá presahuje do ich pozemku na parc. č. ■■■■, o čom svedčí i tá skutočnosť, že títo sa domáhajú odstránenia tejto stavby v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/128/2017. Za tejto situácie, keďže nie sú vlastníkami stavby, nie je žiaduce, aby do tejto nehnuteľnosti vstupovali, prípadne uskladňovali si v nej veci tak, ako požadujú v návrhu a odôvodňujú svoj návrh práve touto skutočnosťou, a preto z vyššie uvedených dôvodov, keď nepovažoval odvolací súd návrh za dôvodný, nie je dôvodný ani v tej časti, aby bola uložená povinnosť žalovaným odstrániť z nehnuteľnosti tetrapakové dosky. Preto v tejto časti odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

17. Záverom odvolací súd poznamenáva, že pre rozhodnutie je rozhodujúci skutkový stav zistený súdom prvej inštancie v čase vydania rozhodnutia, a preto odvolací súd na dodatočne predložené dôkazy v rámci odvolacieho konania nemohol prihliadať.

18. Keďže prvoinstančný súd určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia súdneho sporu, v tejto časti odvolací súd uznesenie v zmysle § 389 ods. 1 písm. d/ zrušil a to práve z dôvodov, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý.

19. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalovaným v I. a 2. rade priznal náhradu trov konania tak pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom.»

21. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými či právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

22. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamená, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

23. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

24. Ústavný súd podotýka, že neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením neodkladného

opatrenia nezískava jeden z účastníkov práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov.

25. Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia patrí v zásade do výsostnej pôsobnosti všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) preto v zásade nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, o to viac, že ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09).

26. Na druhej strane ústavný súd ale poznamenáva, že aj v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

27. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis

proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

28. Pridržiavajúc sa svojej ustálenej judikatúry, ústavný súd zdôrazňuje, že rozhodnutia všeobecných súdov o nariadení neodkladných opatrení meritórne preskúmava zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu rozhodnutí tohto druhu pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí súdu o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by takým rozhodnutím došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor so základným právom na súdnu ochranu (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

29. V súvislosti s tým, že sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd, vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry, podčiarkuje, že na základné právo na súdnu ochranu zásadne nazerá ako na právo „výsledkové“, to znamená, že posudzuje, či požiadavkám vyplývajúcim z obsahu tohto základného práva zodpovedá súdny proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

30. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

IV.

Záver

31. Vychádzajúc predovšetkým z už uvedeného posúdenia veci (bod III tohto odôvodnenia), ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s námietkami sťažovateľov uvedenými

v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 17 C 35/2018-22 zo 6. júna 2018 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 17 C 35/2018-170 z 11. októbra 2018. Právny názor vyslovený krajským súdom, podľa ktorého nie je potrebné, aby pomery medzi stranami boli „*neodkladne upravené*“, keďže žalovaným v 1. a 2. rade bola uložená povinnosť zastaviť stavebné práce rozhodnutím mesta [REDAKOVANÉ], ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. februára 2018, a za tejto situácie už nie je osvedčená naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán sporu, má aj podľa ústavného súdu racionálny základ a je preto legitímny a z ústavného hľadiska akceptovateľný.

32. Krajský súd tak dostatočne ozrejmlil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k posúdeniu základnej právnej otázky, ktorou bola nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov nariadením neodkladného opatrenia formou zákazu nakladania s nehnuteľnosťami, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré (v posudzovanom prípade, pozn.) sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Krajský súd sa s argumentáciou sťažovateľov nestotožnil, a preto napadnutým uznesením zmenil uznesenie súdu prvej inštancie, ako je uvedené v bode 14 tohto uznesenia. Vzhľadom na uvedené ani napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a preto neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého rozhodnutia krajského súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie jeho porušenia.

34. Ústavný súd sa síce čiastočne stotožňuje s argumentáciou sťažovateľov o neprecíznej a zavádzajúcej formulácii niektorých častí odôvodnenia krajského súdu (body 16 a 17 jeho odôvodnenia), čo sa týka otázky vlastníctva „... *Nedokončenej stavby ktorá je medzi stranami sporná*“, ako aj čo sa týka formulácie, že „... *odvolací súd nemôže*

prihliadať na dodatočne predložené dôkazy...“, kde síce k pochybeniu vo formuláciách odôvodnenia krajského súdu zrejme došlo, avšak vo vzťahu k samotnému (ne)nariadeniu predbežného opatrenia intenzita tohto porušenia a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaných práv a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku podstatný dosah nemá, pretože uvedené otázky budú v konečnom dôsledku posúdené v prebiehajúcom konaní vo veci samej, a to bez ohľadu na to, či predbežné opatrenie nariadené bolo (pozri bod 23 tohto odôvodnenia). Bez predmetu vo vzťahu k tejto veci týkajúcej sa neudržateľnosti rozhodnutia krajského súdu je potom aj poukaz sťažovateľov na znenie nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 175/2017.

35. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, I. ÚS 150/09), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto základných práv by bolo možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

35.1 Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že ak v danom prípade dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani k porušeniu ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 790/2013).

36. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

37. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2019